

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

utan mundteligen; doch kan jag med all säkerhet recommendera sökanden.

Et parti af nyligen ifrån Spanien inkomme baggar och tackor, kommer den 18 dennes uppå Herr Peter Bagges Tegelbruk, genom offentlig auction at försäljas.

Hos Herr Johan And. Lamberg finnes til köps, utom alt annat wanligt, nyligen inkommen Ängelsk ost, cardus-robak och confect-russin uti krukor, samt te risgryn i parti, alt til billigaste pris.

Ännu kommer en Concert at före Jul upföras, och består af 2 Trior Gasparini, samt en Solo på Violin och Flöte-traversiere. Desutan får man 2 Chorer wid samma tillfälle.

Äfkilliga skrifter äro för någon tid insände, såsom Leifvernes-beskrifningar öfwer samtelige Kyrkoherdarne i Kongåls, af Adjuncten i Lundby, Herr Sew. Ström; berättelse om några synde i Säfwe Pastorat på Hisingen, samt et förslag, at med tilhjelp af hundar uplösa nedgräfne statter, af Adjuncten i Säfwe, Herr Joh. Lindman; at förtiga mycket annat, som jag sparar til början af nästa ärgång; hwaruppå pränumeratión erlægges med 5 Dal. Sine hos mig här i Staden, och på Postcontoiren i de öfrige Städer. Exemplaren för innewarande äro råtnu medtagne: af förste ärgången är intet öfwer.

Göteborgska Sagasinet.

Ördagen, den 20 December 1760.

Öidare Fortsättning af Brevvet,
N:o 47, 49 och 50.

När de utvalde städat sine försöjares ofärd, och smakat den tilfyllestgörelse, som nit för Guds ära, och en helig affly för en ogudaktig hop medgifwer; så skola de instämma i denna lofsång: **Halleluja, salighet och pris, ära och kraft, ware HERren wår Gud: ty hans domar äro sanne och rätte, Uppenb. 19: 1.** Ändteligen har han råtfärdigat sina göromål, och fredat sin ära. Skämens, i seta kor och hela werldens bockar! usle tyranner, dölsjer eder. Sen i wål, huru lyckans hjul är omwändt, huru wi föragtade Guds barn gjort et bättre byte? Prisad ware HERren, som fört oss genom hwarjehanda öden, rätte påkörare och wägwisare för ohörsame! prisad ware HERren, som kallat oss ifrån mörker til ljus, som klädt oss i härlighet, och beredt oss en himmel! HERre, din stränghet och nåd äro lika. Du låter

Eee

de

de ogudagtige afhöra de sällas dom, med des heliga grund-orsaker: du låter och de Gudfrugtige se de fördömdas tilstånd, huru sorden, wid hwilken de härtigt, är det helswete, som upsluter dem. Du förklarar för alle Änglar och människor den oändeliga affky, som din helighet lyser emot afwikelser: hwilken ej kan utan med oändeliga straf utwisas. Ja, du låter denna förfädeliga dom utan upstos gå i verkställighet och ewig sulbordan. Medan lossningen påstår, skal hela den saliga Menigheten swinga sig up med sådan lättbet, som förklarade kroppar tillkommer, och följa Ängla-Karandiswer werldars omäteliga rymdet. Efter en snäll och obegripelig resa, skal en mängd af Himla-poffilloner lifsom båda för Öfwerdomaren, som kommer i salskap med mång 1000 Helgon, at göra sit Kongeliga intåg, och öfwerlemna Fadren Riket; desse flyga i den ordning, som de nogaste Könshetslagar afmått: det är i fyra fyrkantige flockar, alle lika store, spridde framom, efter och på sidorna af Domaren: doch så, at emellan honom och Ängla-Kararne, flyga några Throner, Förstendömen och Wäldigheter. Då börjar det ewiga lamnsens bröllop med det nya Jerusalem, lamnsens hustru, som nederkommet af himmelen ifrån Gud. Då skola alle Änglar instänna och säga: Halleluja: ty wår Herre, Almågtig Gud, hafwer intaget Riket. Låter oss glädjas och fröjdas, och gifwa honom ära; ty Lamnsens bröllop är kommet, och des hustru hafwer sig tilredt. Nu skal Gud astorka alla rådar

af de fromas ögon, och ingen öddal mer wara, icke heller gråt, icke heller hop, icke heller någon wårt: ty det första förgänget, och Herren gör all ting ny, Uppenb. B. 21: 4.

Men wi gå tillbaka til domplatsen, där wi träffade, utom Domaren och parterne, en hop böcker, efter hwilka ransakningen sker, och domslutet inträffas. Det är sannolikt, at med dessa böcker utmärkes allenast den odelikneliga noghet och wätwisadom Domaren brukar. In det wet man, at den swiwe behöwer ej läsa öfwer i almånna weelbs-historien, hwad hwad dödelig gjort, aningen laster berömmwärt. Utan at upläsa döds- eller lifsbok, wet han öfwermåttan wäl deras namn, om han af ewighet utwalt eller förtastat. Inmed-erid är ingen twiswel, at han ju dömer efter lag, och icke swiwe efter detta rummet: Den som tror, han skal warda salig: de ogudagtige efter wärdn, som följa: Den som icke tror, han skal warda fördömd. I Matth. 25 beskrifwes wäl doms-processen något annorlunda, och öfwer domslutet falla ut efter denna lag: Den som gjort kärlekswerk i tiden, han blifwer salig i ewighet: den det icke gjort, han warder fördömd. Hela saken kommer likwäl på samma ut, och de Catholiske winna intet därmed, til stöd för sin egna rättfärdighet, emedan inga kärlekswerk äro så rena från mänsklig brist och ensidiga affigter, at den Helige kännes wid dem, med mindre de flylas under trons wingar, och Christi

förtjenst blir den mantel, som döljer deras ofullkomlighet, och pryder Fröpligheten. Desutan ser man skönligen, at de rike fingo en lätt och öppen väg til himmelen, om han köptes med kärleksverk: där emot komme de fattige i trångmål både för sin själ och krops bästa. Kristus säger likväl, at den rike är i svårare belägenhet, än de fattige, hwad ewiga förmåner beträffar.

Men jag kommer til böckerna igen. I fall at sådane brukas, och orden egenteligen förstås, emott den Prophetiska stilens art; så lärer, efter allt utseende, hela doms-bibliotheket bestå af följande stora tomer. **Den första boken** blir hela den **Heliga Skrift**, och kommer nyss anförda språk ur Marcus at ligga upslaget. Ty Biblen är stället wa lagboken, och lagsens rum, Marc. 16: 16. **Den andra boken** innehåller de fromas syndaregister, på många tusende sidor; men Domaren har struket kors öfwer allesamman, med underskriften: **Det är fullkomnat**, Joh. 19; och på titelbladet: **Den som tror, han skal icke försträckas**, Esa. 28. **Den tredje** blir de **ogudagrigas skambock**, bestående af många tusende tomer, med underskriften: **Du skal icke undslippa, förän du betalat den ytterste skärfwen**. Denna bok är inbunden i rödt band med svart rygg, at utmärka, det Kristus äfwen blotat för deras synder, fast de föragtat des förtjenst, och därmed ådraget sig det ewiga mörkret. **Den tredje boken** är en **almån werldshistoria**, utdragen af förenämde synda-tabeller, och in-

delt efter wissa åldrar och flockar: En til exempel afhandlar de synder, som herkat före Noe tid, en förer Judarnes brott, en annan hedningarnes, en annan Påfwedömet, en annan Lutherdomen, m. m. I denna historia finnas och några Capitel om berömmvärda geringar, hwilka skola upläsas. Et litet stycke däraf är uptaget i Matth. 25, då det heter: **Jag war hungrig, och i gåfwen mig äta**, m. m. Den femte boken är en **strafs bok**, ur hwilken Herren Kristus prädikar et stycke för andarne, då han nedersteg til helfwetet. Af denna bok komma långa stycken at upläsas på ytterste dagen, inrättade för särskilte synda-sälstap: såsom i Capitlet mot Athesster, andra mot fritänkare, tredje mot föragtare af nådens Helige Ande, och så widare. I slutet af hwart Capitel utfattes graden och arten af plågorna, som hwar syndahop skal lida. **Den siette** blir **liffens bok**, inbunden i silfwer; hon innefattar deras namn, och korta personalier, som Gud af ewighet besfart. Ingen ser i denna boken, utan den Ewige, Allwise och Allsmågtige: doch gissar hwar troende til en rad, och inbillar sig, at ha låset sit eget namn. **Den sunde och sista boken** är **dödsens bok**, inbunden i järn, som öfwerlemnas at djefwulen, hwilken finner sit eget namn på främsta sidan, med hisselig försäfran om en ewig uselhet. Därpå följa de öfrige djefla-namnen, med Cain och des släktingar, hwilken försträckeliga lexa, skrifwen på tusende millioner sidor, finnes til slut af den Rättsfärdiges hand underskrifwen; med detta tänke-språk: **Går ifrån mig, i förbannade, i ewinnerlig eld.**

Den som ögon hafwer til at läsa, han läse. Jag har hölgt under bilder af dessa böcker högwigtiga samlingar. Min mening är denna: lagen, som friar eller fördömer, står, som sagt är, i Marc. 16: 16. Utantwifwel kommer et dylikt, om icke detta språk, at öfwerfjudt upläsas. Däreft skola de frome, indelte i högre och sänre flockar, med wissa loford i almänhet nämnas; och därmed äro de alle nämde, ty säkert kan det omögeligen ske med mindre domen skulle wara i millioner år; hwilket är orimeligt. Som nu synda-registret är utstruket, kommer det ej at upläsas, utan lyckönskas de af Domaren til sin wanna nådelön, med de orden: **Kommer i min Faderns wälsignade, m. m.** Sedan wänder den Rättsfärdige sig til de fördömdas skara, som blifwet likaledes indelt i wisse flockar. Han kastar sin wredes blickar på dem, och de bäfwa: han tiltalar hwar syndahop hårdeligen; och de falla til jorden. Deras gröfsta misgerningar nämnas, med tillsats, at hele hopen samtykt til ännu flera: men at upräkna alla, är en ren omögelighet. Ändteligen straffar och Domaren sjelfwe djefarne, och lägger deras arghet för en dag; hwarpå han förwiser hela olycksaliga skapet från sit ansigte, med de orden: **Wiker ifrån mig, i förbannade, m. m.** Och därmed går domen i sin fulla werksällighet. Jag indelte sälle och osälle i wisse flockar, dels emedan Skriften omtalar skilnad i klarhet och mörker, dels emedan det blef en omögelig sak, at annars upräkna, hwad godt eller ondt hwar och en bedrifwet.

(Slutet härnäst.)

Min

Min Herre,

Jag tager mig frihet, at härhos öfwerficka en affskrift af Hans Majest. Glorwürdigst i äminnelse Konung Carl den Tolttes Bref til framledne Herr Öfwersten Lorenz von Nummers, gifwet Strömstad den 16 Oct. 1718, och således 6 weckor före Högsbemaälte Konungs högsbefulda dödsfall. Des innehåll är nog märkwärdigt, och wiser, huru stiligagtigt enwäldet i Sverige warat ifrån det lagbundna Regerings-sättet, som wi förut haft, och ännu, Gudi lof! hafwe, enär man estersinnar, hwad så wäl uti 1 § af Kongl. Resolutionen på Stådernes almänna beswår af den 10 Dec. 1672, som uti 11 och 10 §§ af Swea Konunga Försäkringen 1720 och 1751 stadgadt är, at ingen skal utan föregängen laga ransäkning afhällas ifrån des ämbetes förrättning, ej heller utan föregängen laga dom affärras, icke heller emot sin wilja flyttas. Tyckes således en lärd Herre ej illa träffat, då han i sina föreläsningar öfwer Swenska Jus Publicum sig skal utlätet, at Konunga-balken, under Souveraineteten bestod allenast af et Capitel och det samma af en enda §, så lydande: **Konunger i Swerige äger styra Rike sit, och des underliggande landskaper, efter godtro och sielfsins wilja och behag; då likwäl * Konung**

E e 4

Carl

* Herr Författaren läwer ej funnet igen i sina Arkivarisse samlingar Stådernas declaration uti Decemb. 1680,

Carl den Elfoste, i 5 och 6 SS af försäkringen, gifwen på Riksdagen i Stockholm den 18 December 1672, lofwat styra och regera Sverige med Rikens Råds råde, efter den ed, som i Konungabalken 4 Capitlet beskrifwen och på Riksdagen år 1617 med almänt samtycke författad är, samt ytterligare uti des ed wid Kröningen i Upsala år 1675 samma bekräftat.

Om detta bref får et rum i min Herres Magasin; så torde jag framdeles kunna tjena med flera, som til äfventyrs ej låra finnas i hwar mans händer *. Förblifwer, m. m.

O. W.

CARL med Guds nåde, Sveriges, Gothes och Wändes Konung, 2c. 2c.

Wår ynnest och nådiga benågenhet med Gud Alsmågtig. Tro-Man och Szwerste. Såsom Wi förnimme, at uti Helsinge-Regementet owäsende därigenom skal wara upkommet, at en del Officerare ej wisat eder den lydno och tilergifwenhet, som wederbör; altså hafwe Wi, til et hastigt botands däraf, i nåder för godt funnet, at lemna Eder frihet, til at under detta fälttåg, sselfwe utan widare proceß, affättja dem, som sig i sådant mål förbryta, och at uti deras ställen antaga andre,

1680, ej heller deras beslut af år 1693; documenter, som mindre hedra de sistnämde, än göra två Carlars löse och ledige från berörde försäkran.

* Jag tackar alraskyldigast, och twislar ej på fullbordan.

dre, hwilka J därtill skickliga finnen; sändandes Wi Eder til den ändan en Regements-Quartermästares, en Adjutants, Aderton Capitains, Aderton lieutenantants och Aderton Jändriks Fulmagter med öpne namn, af hwilka J Eder på det sättet hafwen at betjena, at J därtuti infören deras namn, som J antagen i deras ställen, hwilka J finnen nödigt at affättja, de öfrige Fulmagterne måste til widare noga förwaras, och wid fälttågets slut återställas; och som Szwerste-lieutenanten är frånwarande, samt Majoren ** för de besättningar, som honom äro tillagde, at wara längre wid Regimentet ej är tjenligt, så följer jämwal härhos en Szwerste-lieutenant och en Majors Fulmagt, därtuti J kunnen införa deras namn, som i skickelige finnen. J hafwen wid desse tjensters besättning, at intet hafwa något anseende på wån eller frändskap, utan allenast på Wår tjensts förrättande, kommandes det på Eder answar, om J nu ej kunnen bibehålla Eder uti den myndighet hos Officerarne, som en Commenderande wid Regimentet tilkommer. Hwarmed Wi befalle Eder Gud Alsmågtig nådeligen. Strömstad den 16 Octob. 1718.

CAROLUS.

Sam. Åkerhjelm.

Til Szwerste Nummers, angående Fulmagter med öpne Namn för Regimentet.

See 5

Swad

Hwad Nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgske Wexelcoursen.

Onsdagen, den 10 December.

London	-	-	72 $\frac{3}{4}$	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	68	-	-	M:f R:mt.
Hamburg	-	-	74*	-	-	M:f R:mt.

Ankomne äro Skepparne Anders Berg, Eric Pederson och Christian Anderson ifrån Fridrichshall med barlast, och Samuel Newson ifrån Ipswich med dito.

Små Kyrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro ifrån den 11 till den 18 dennes födde 8 Gosse- och 6 Flickobarn.

I Kronhus-Församlingen födde 2 barn: Wigde Corporalen wid Bohusläns Dragone-Regimentte, Herr Johan Gabriel Noräus, och Enkestrun, Catharina von Besen, äfwen Cattunstryckare-Gesellen Dlof Nyström och Enkan Maria Falk.

* Detta förtjenar et Mb. hos hwar öm och tänkande Medborgare.

Korta

Korta Lärda Nyheter.

Bland andra lärda märkwärdigheter, får jag nämna Dissertations on the Propheties, d. å. Undersökningar om de Prophetier, som blifwer iufligen sannade, eller sannas nu i selswa werket. Författaren handlar i synnerhet om Daniels ingiswelser, och den Prophetians höga trovärdighet, samt om Jesu spådom, rörande Jerusalems undergång, och sista tidernas grosa afwikelser, at fortiga mycket annat. Boken består af 2 Octaver, förräder mycken wisdom, och oförlitnelig urskilning. Utomdes är en ny Förklaring öfwer Daniel, och de 70 weekorna, utkommen i London uti 8vo. Detta arbete har ock wunnit högagting. Swad skal man nu säga om den namnlöse Uttolkaren af Uppenb. Boken, som Herr Dir. Salvius omtalat wid början af året. Så wida Påfwen ännu gråter sina barns olydna, som Swenske Mercurius säger, teknar det sig oförmodeligen illa för det heliga Wildjuret: och skulle detta få et blodbad uti sit eget land i år; så gjuter utantwiswel den femte Angelen ut sin skål, Uppenb. B. 16: 10. Men jag begriper ej uträkningen: tiden är råtnu förbi.

Lärda Småsaker.

Til hushållares nytta, och ålskares af gröna saker, upgifwes et annat species Phaseoli, eller blomster-bönor, om hwilkas förmån jag är aldeles förwiffad.

wissad. Ingalunda smikrar jag mig, at först hafwa funnet nyttan, utan endast är mit upsåt, at tjena dem, som ej tänkt härpå.

Phaseolus Coccineus, flore puniceo: den andra arten uti Herr Archiat. och Ridder. Linnæi Species Plant. p. 724, kallas här på orten, Indiska- eller blomster-bönor. Hittills har denna härlighet stådt i trädgårdarne, och med sina högfärgade röda blommor förnögt åstådarnes ögon, utan hopp at smaken skulle få sin längtan stillad; men efter anstälta prof kan föräkras, at åstfäre af Turkiska bönor skola uti dessa finna en äfwen så behagelig rätt, och de finsmakande röna något som ganska mycket öker deras läckerhet fram för de wanliga, hvilket twiswelsutan torde komma af Skidornas saftfulhet, tjoklek och löshet. En omständighet tyckes desutan göra dem mera begärliga; man kan bruka dem nog grofwa, utan fara at de blifwa antingen kärfwe eller trådsfulla, som man märker wid de Turkiska, allena man ej tager dem, som äro mogna och bruna på kanterne. Dessa föröka sig mer än våra wanliga, och göra nytta i hushållet ända til wintren kommer. När man i Maj månad är fri från köld, är tiden at plantera dem; de trifwas och våra öfwermåttan, om de sättas 4 tum ifrån hwarandra, wid plank eller gångar, och på andra ställen, i en eller twänne rader; de försaka ingen jordmån, doch trifwas bäst i lewa eller muljord. Om dessa bönor blifwa bekanta, fruktar man billigt, at våra wanliga förlora en stor del af sin värde.

J. Ahlelöf.

Tankar

Tankar öfwer Handen.

Den satsen bergfast står, i alla werldens länder:
At torr och smutsig hand, som styrs af mod och drift,
Långt mer kan föra ut, än tio friska händer,
Som tjugu år i kors, insupet lärjans gift.

Dito.

Vår lilla swaga hand, som öf förshnen gifwet,
Har stora dater gjort, all synd och Nam bedrifwet;
Alt heligt, dygdigt, godt, alt artigt, qwift och täft,
All gudlöshet, alt ondt, förwirrat, dumt och fräkt.

EPIGR. XXIX.

Velle bonum non omne potes; ne deice
mentem:
Qui dedit, ut velles, et bene velle dabit.

EPIGR. XXX.

Sint tibi divitiæ cordi, fastidia cæli;
Divitiis fidis, non (mihi crede) Deo.

EPIGR. XXXI.

Quem Venus & Bacchus, stimulus quem tangit
habendi,
Et ventosus honos; excidit ille Fide,

EPIGR.

EPIGR. XXXII.

Qui dubitat facienda sequi, vitare negata,
Pollicitis Jovæ non habet ille fidem.

EPIGR. XXXIII.

Forte times mortem paupertatemque ma-
lignam:

Jam tua subsidit præteritque Fides.

EPIGR. XXXIV.

Quam bona Justitiæ sunt, & suspiria cæli!
Nonne Deo fedit, qui pia vota facit?

EPIGR. XXXV.

Nulla Fides ejus, nam fors sua displicet illi,
Qui de mortali conditione dolet.

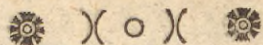
EPIGR. XXXVI.

Spirituale bonum qui non sensistis, abeste!
Vos aliud, Christum quisque renatus amat.

EPIGR. XXXVII.

Odit amatne Deum Montanus? peccat, ut ante,
Et timet iratum, non amat ille Deum.

DE

DE BAPTISMO.

EPIGR. XXXVIII.

Quæ lavat immundos, Nomen fateantur ut
omnes
Et Patris & Gnati & Flamini, Unda monet.

AD DOMINOS REFORMATOS.

EPIGR. XXXIX.

Cæli nota via est: aditus patet omnibus idem:
Janua sub certa conditione patet.

SERMO DEI, HASTA PELIAS.

EPIGR. XL.

Sauciat, ut fanet: si percutit, obligat idem
Vulnera: dejectos accipit atque fovet.

EPIGR. XLI.

Quisque tenetur homo Tabularum lege dua-
rum.

Causa est: hæc homines respicit, illa Deum.

EPIGR. XLII.

Ritus erat Christo prior; at quo mortuus Ille est,
Mortuus & Ritus, mortifer inde, die.

EVAN-

EVANGELIUM

EPIGR. XLIII.

Dos Evangelii sunt hæc Duo: Gratia, splendor;
Gloria cœlestis, Spiritualis Amor.
Nec minus est Meriti Divini fructus opimus,
Et vitæ novitas Justitiæque decus.

S AN C T I M O N I A.

EPIGR. XLIV.

Ecce, vias cœli patefecit euntibus Unus:
Non decet in Vitæ vos novitate gradi?

Rundgörelser.

Hos Bokbindaren H. Lorens Ahlgren finnas små
Fruncimmers-Almuackor för instundande år.

I Torsdags, under Concerten, förlorades vid
Kådhuset en wagns-puta af hvitt klåde med lika
snören. Den som återkaffar putan, får 6 Dal.
S:mt i hittelön. Likaledes äro et par svarta sil-
kes-wantar nyligen förlorade, som åskundas tillbaka
för ingen styfver. Desutan är en stålfärgad klådes-
kapperock, med uppslag af Plus, förkommen.

Torra njupon, jämte sot- och surbår ifrån lid-
köping äro för billigaste pris til salu hos Handels-
mannen, Herr Anders Åberg.

Juret mer? Jo Handelsmännenne J. M. Dahl
och Spargren hafwa Ångelsk ost af batre och sam-
re sort, äfwen inör uti fjerdingar, och Virginiska
tobaks-blad, nyligen inkomna.

Götheborgska

Magasinet.

Lördagen, den 27 Decembet 1760.

Slutet af Brevvet, No 47, 49,
50 och 51.

Det är billigt, at äminstone wid ärets ände på-
minna sig woelbens. I desse dagar sitar Chri-
stheten en glad högtid: tager ej illa up, gode
Christne, om jag kanske stöder Zuleron med nå-
re alswarsame tankar, som jag stuteligen binder
wid edra hjertan.

Största delen ibland eder lærer ej twifka om
afsvundfaken af det jag skrifwet. De äro, Gud
vet, ej många, som göra hem- eller uppenbarligen
ack af en domedag; men illa nog, at någon gif-
ves. Judarnes ordspråk emot Propheterne, som
afkunnade den förestående nöden, fastas i dag med
amma fräckhet wåre Präbikanter före: Wæter
det dröjer så länge, säga de, så blifwer in-
det mer af edra prophetier. Den synen,
om denne ser, dit är ännu långt: han
propheterar om den tid, som ännu länge

Sff

botta